

Kommunstyrelsen

Återrapportering av uppdrag att utreda lokal för nytt kommunarkiv

Ärende

Kommunstyrelsen har 24 maj 2021 (§ 80) gett fastighetsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för och ta fram alternativ för ett nytt kommunarkiv. Utredningen återrapporterades till fastighetsnämnden den 29 september 2022 (§ 55). Danderyds kommunarkiv slutförvarar information från kommunens myndigheter och verksamheter. Det material som finns i kommunarkivet är sådant som ska bevaras för all framtid. Danderyds kommunarkiv är för närvarande beläget i Danderydsgårdens källarplan. Arkivet har stor brist på utrymme och har begränsade möjligheter att ta emot leveranser av arkivhandlingar. Därutöver uppfylls inte Riksarkivets krav på arkivlokaler (RA-FS 2013:4) som Danderyds kommun ska följa enligt § 5 föreskrifter om arkivvård. Kommunstyrelsen gav därför fastighetsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för och utreda alternativ för ett nytt kommunarkiv.

Tekniska kontoret har gjort en förutsättningslös inventering i det egna fastighetsbeståndet utifrån behovet som krävs för ett nytt kommunarkiv. En inventering av externt ägda lokaler inom kommunens gränser har även genomförts.

Fastighetsnämndens samlade bedömning är att det inte finns någon lämplig lokal eller yta inom det egna beståndet där det är praktiskt, ekonomiskt eller lämpligt att placera ett kommunarkiv. Inventeringen av externt ägda lokaler har däremot visat att det finns en lämplig mindre yta i Mörby centrum som, med vissa hyresgästanpassningar, bedöms vara lämplig som komplement till befintligt kommunarkiv i Danderydsgården.

Tekniska kontoret föreslår att kommunstyrelsen förhyr denna lokal. Innan slutligt avtal kan ingås behöver en bedömning göras om kostnad för årlig hyresnivå och nödvändiga inventarier är rimlig.

Anders Forsberg
Elisabeth Jarborn

Tekniska kontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att aktuell lokal i Mörby centrum, beskriven i tjänsteutlåtande daterat 2023-01-17, ska förhyras som arkivlokal som ett komplement till befintligt kommunarkiv vid Danderydsgården. Beslutet fattas under förutsättning att kostnad för hyra och nödvändiga inventarier, vid tidpunkten för ingående av hyresavtalet, bedöms vara rimlig.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till tekniska kontoret att återrapporera årlig hyresnivå för aktuell lokal i Mörby centrum, beskriven i tjänsteutlåtande daterat 2023-01-17, till kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott senast vid sammanträdet den 3 april 2023.
3. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningskontoret att inventera behovet av, och återrapporera kostnader för införskaffande av inventarier, avseende lokal inom Mörby centrum enligt tjänsteutlåtande daterat 2023-01-17, till kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott senast vid sammanträdet den 3 april 2023.
4. Kommunstyrelsen delegerar till kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott att ingå hyresavtal och att besluta om inköp och upphandling av inventarier för aktuell lokal inom Mörby centrum beskriven i tjänsteutlåtande daterat 2023-01-17. Delegationen förutsätter att en bedömning görs om att kostnaden för hyra och nödvändiga inventarier är rimlig.

Bakgrund

Danderyds kommuns arkivmyndighet ansvarar för kommunarkivet som idag är beläget i Danderydsgårdens källare. De arkivhandlingar som förvaras i arkivet är en del av kommunens kulturarv och ska bevaras för eftervärlden. Arkivet har brist på utrymme och har därför begränsade möjligheter att ta emot löpande leveranser av arkivhandlingar från kommunens verksamheter. De nuvarande lokalerna uppfyller därtill inte Riksarkivets krav på arkivlokaler (RA-FS 2013:4) som Danderyds kommun ska följa enligt § 5 föreskrifter om arkivvård i Danderyds kommun. Nuvarande lokal i Danderydsgården är på ca 160 kvm. Det totala behovet uppskattas till ca 600 kvm.

I Mörby centrumprojektet projekterades det för ett nytt kommunarkiv i källarplanet i befintliga centrumhuset. Emellertid visade det sig att planerad arkivlokal var ett skyddsrum, samt var beläget på ett sådant sätt att det inte gick att uppfylla gällande regelverk för arkivlokaler. Alternativa lösningar

Anders Forsberg
Elisabeth Jarborn

för ett nytt kommunarkiv i Mörby centrum som projektet presenterat har vid tidigare tillfällen inte gått att realisera.

Kommunstyrelsen gav 24 maj 2021 (§ 80) fastighetsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för och ta fram alternativ för ett nytt kommunarkiv. Utredningen återrapporterades till fastighetsnämnden den 29 september 2022 (§55).

Under hösten 2022 inleddes en förnyad dialog mellan kommunen och Skandiafastigheter som äger Mörby centrum för en förnyad inventering av möjliga ytor för ett kommunarkiv. I samband med denna förnyade inventering har det, i dialog med Skandiafastigheter, möjliggjorts en lämplig mindre yta i Mörby centrum som, med vissa hyresgästanpassningar, bedöms vara lämplig att anpassa till kommunarkiv. Denna arkivlokal ska ses som ett komplement till befintligt kommunarkiv i Danderydsgården.

Tekniska kontorets utredning

Tidigare utredningar och inventeringar har fastslagit att kommunarkivet behöver en yta om ca 600 kvm. Ytan kan delas upp i flera angränsande lokaler eller sektioner. Inom ytan ska ca 4 000 hyllmeter handlingar kunna förvaras. I lokalen ska det även finnas plats för ritningsskåp för förvaring av kartor och ritningar. Det behöver också finnas möjlighet till arbetsplatser för arkivfunktionens personal samt tillgång till mindre besöksrum för forskare och besökare som behöver ta del av arkivhandlingar på plats. Det är svårt att i dagsläget estimerar vilka processer som kommer att digitaliseras inom en 5–10-årsperiod.

Även om kommunen i allt större utsträckning digitaliserar så kommer det dröja många år innan pappersarkivering helt upphör från verksamheternas sida. Det finns även stora mängder arkivhandlingar kvar ute i verksamheterna som ännu inte har levererats till kommunarkivet. I vissa fall rör det sig om handlingar som är uppåt 100 år gamla. Det nyligen inträffade takläckaget med omfattande vattenskador som följd i Danderydsgården visar på behovet av godkända och utökade arkivlokaler för kommunarkivet.

Inventering av det kommunens egenägda fastighetsbestånd

Tekniska kontoret har i sin översyn utrett möjliga lokaler i befintligt fastighetsbestånd. En svårighet har varit att få till de stora ytor som krävs för att inte ha arkiv på för många ställen.

Då ingen lämplig lokal om ca 600 kvm hittats (utan att göra stora ingrepp i annan verksamhet) har två mindre lokaler utretts vidare. Lokalerna är placerade i Kevingskolan byggnad 2166 under matsalen på ca 170 m² och Brageskolan nuvarande fritidslokal under huvudbyggnaden på ca 240 m².

Anders Forsberg
Elisabeth Jarborn

Båda förslagen är placerade i markplan, alternativt under markplan, vilket är en fördel utifrån de belastningar på bjälklag som ett arkiv utgör. Däremot medför lokaliseringen att ytterligare utredning rörande fukt och översvämningrisk behöver tas i beaktande. Då de ligger under nuvarande lokaler behöver även befintliga installationsstråk i tak hitta andra lösningar.

Brageskolans lokaler används idag för fritidsaktivitet och förråd. Kevingskolans lokaler används som förråd och kan eventuellt komma att hyras ut till kultur och fritid för extern fritidsverksamhet.

Oavsett vilken/vilka av ovanstående byggnader som kommer att användas är ingreppen stora med krav på betydande investeringar för att anpassa ytorna till godkänd arkivstandard. Därutöver är lokalernas potentiella yta som kan anpassas för arkiv inte tillräckligt omfattande utifrån det behov som föreligger, vilket skulle innebära att kommunarkivet skulle behöva få flera olika placeringar rent geografiskt, något som inte är fördelaktigt enligt tekniska kontorets bedömning.

Tekniska kontoret vill uppmärksamma på att det för närvarande pågår ett arbete med att förnya detaljplanen inom Brageskolan (Fastigheterna Orren 30 & 31). En placering av ett kommunarkiv inom fastigheten måste i sådant fall upptas inom detaljplanen.

Detaljplanen för Kevingskolan (fastigheten Jungfrun 1) medger idag allmänt ändamål vilket möjliggör ett arkiv. Dock påtalar tekniska kontoret att då det finns planer på att utveckla skolfastigheten så måste eventuella planändringar medge arkiv även för denna placering.

Arkivlokal inom Mörby Centrumfastigheten

Tekniska kontoret har även genomfört en inventering av externt ägda lokaler inom kommunen. Inventeringen visar att det finns en möjlig yta inom Mörby centrum om ca 300 kvm som bedöms vara lämplig för ett kommunarkiv. Tekniska kontoret gör dock bedömningen att den identifierade ytan inte är tillräckligt omfattande för att befintliga lokaler inom Danderydsgården kan vara aktuella att avveckla. Den tillkommande ytan ska ses som ett komplement till befintligt arkiv i Danderydsgården. Samtliga handlingar kan inte flyttas på grund av att bärigheten måste beaktas samt att det finns stort behov av att löpande ha ledigt utrymme på grund av framtida accession och möjligheter att ta emot större leveranser från verksamheterna.

Fastighetsägarens samlade bedömning är att kraven som anges i, RA-FS 2013:4 är möjliga att uppfylla i föreslagen lokal.

Tekniska kontoret menar att det, utifrån ett medborgarperspektiv, är lämpligt att lokalen ligger så centralt och lättillgängligt som möjligt i närheten till nya Kontaktcenter och Mötesparken. Aktuell lokal bedöms

Anders Forsberg
Elisabeth Jarborn

kunna uppfylla dessa krav. En strävan finns att, i arkivet i Mörby centrum, förvara handlingar från verksamheterna som uppstod från och med kommunsammanslagningen 1971. Material äldre än så skulle då fortsättningsvis förvaras i arkivet i Danderydsgården.

Arbetsplatserna i Danderydsgården är begränsade och möjligheterna för samverkan/möten för arkivmyndigheten är begränsade. Nya kontorslokaler i anslutning till arkivlokalen i Mörby centrum skulle underlätta detta.

Tillträde till lokalen bedöms kunna ske från hösten 2023 givet att avtal tecknas med fastighetsägaren senast under första kvartalet 2023. För närvarande genomför tekniska kontoret en utredning kring i vilken omfattning inventarier behöver införskaffas till lokalen.

Tekniska kontoret för parallellt med detta en dialog med fastighetsägaren om vilken hyresnivå lokalen kan komma att få samt vilka avtalstider som kan komma att bli aktuella.

Tekniska kontorets yttrande

Tekniska kontoret har gjort en förutsättningslös inventering i det egna fastighetsbeståndet utifrån behovet som kravställs för ett nytt kommunarkiv. Inventeringen har föranlett att två möjliga ytor har utretts närmare, i Kevingeskolan samt Brageskolan. Utredningen har dock visat på att det kommer behövas omfattande investeringar för att bygga om lokalerna för att en arkivstandard ska kunna uppnås. Därtill föreligger omfattande risker med att placera ett arkiv under befintliga installationer såsom vattenledningar och dylikt. Dessa installationer skulle i sådant fall behöva omlokaliseras.

Då ytorna inte är tillräckliga för hela arkivet skulle det även bli nödvändigt med flera lokaliseringar i kommunen. Detta faktum har enligt tekniska kontoret inte varit önskvärt av flertalet olika skäl. Därav har det inte beaktats närmare.

Tekniska kontorets samlade bedömning är således att det inte finns någon lämplig lokal eller yta inom det egna beståndet där det är praktiskt, ekonomiskt eller lämpligt att omvandla till ett arkiv.

Inventeringen av externt ägda lokaler har emellertid visat att det finns en lämplig lokal inom Mörby centrum, om ca 300 kvm, som bedöms kunna uppfylla de krav som finns på kommunarkiv. Lokalen ska dock endast ses som ett komplement till befintligt arkiv vid Danderydsgården.

Tekniska kontoret rekommendation är att kommunstyrelsen förhyr lokalen. Innan ingående av hyresavtal kan göras och beslut om inköp och upphandling av nödvändiga inventarier kan fattas behöver en bedömning göras om att de samlade kostnaderna är rimliga. Tekniska nämnden bör därmed ges i uppdrag åiterrapportera vilka hyresnivåer som är aktuella samt

Anders Forsberg
Elisabeth Jarborn

att kommunledningskontoret ges i uppdrag att inventera och rapportera kostnader för nödvändiga inventarier till kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott.

Tekniska kontoret bedömer att det är lämpligt att kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott ges delegation att ingå hyresavtalet och besluta om inköp och upphandling av nödvändiga inventarier. Delegationen bör förutsätta att en bedömning görs om att kostnaden för hyra och nödvändiga inventarier är rimlig.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser följer av beslutsförslaget i föreliggande ärende.

Kostnader för hyresavtal och nödvändiga inventarier följer av det kommande beslut som delegeras till kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Teknisk direktör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Återrapportering av uppdrag att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv
2. Fastighetsnämndens beslut, 2022-09-29, § 55
3. Kommunstyrelsens beslut, 2021-05-24 § 80
4. Kommunstyrelsens beslut, 2020-11-23 § 161

Expedieras
Tekniska nämnden